

# ANTALYA HAVALİMANI KABUL EDİLEMEYEN YOLCU BEKLEME ALANI TAKİP ZİYARETİ RAPORU

**Rapor No:**  
2026/53

Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik  
Kurulu'nun 1/10/2026 tarihli ve  
2026/1122 sayılı kararıyla oy birliğiyle  
kabul edilmiştir.

## İÇİNDEKİLER

|                                                                                     |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>İÇİNDEKİLER.....</b>                                                             | <b>ii</b>  |
| <b>KISALTMALAR.....</b>                                                             | <b>iii</b> |
| <b>GİRİŞ.....</b>                                                                   | <b>1</b>   |
| <b>I. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER.....</b>                                         | <b>3</b>   |
| <b>II. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER.....</b>                                         | <b>8</b>   |
| A. Değerlendirme .....                                                              | 9          |
| B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler ..... | 9          |
| C. Tavsiyeler.....                                                                  | 10         |
| 1. Antalya Havalimanı Çalışma Grup Başkanlığına Yönelik Tavsiyeler.....             | 10         |
| 2. Yer Hizmeti Sağlayan Kuruluşlara Yönelik Tavsiyeler.....                         | 11         |
| 3. Antalya Havalimanı Mülki İdare Amirliğine Yönelik Tavsiye .....                  | 12         |
| 4. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiye .....                                   | 12         |

## KISALTMALAR

|              |                                                                                                                                           |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>BM</b>    | : Birleşmiş Milletler                                                                                                                     |
| <b>INAD</b>  | : Inadmissable Passenger - Kabul Edilemeyen Yolcu                                                                                         |
| <b>OPCAT</b> | : İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsani veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol |
| <b>TIHEK</b> | : Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu                                                                                                 |
| <b>UÖM</b>   | : Ulusal Önleme Mekanizması                                                                                                               |
| <b>YUKK</b>  | : Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu                                                                                                |

## GİRİŞ

1. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TİHEK); 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu ile insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmek üzere kurulmuştur.

2. Türkiye, 14/9/2005 tarihinde İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol'ü (OPCAT) imzalamıştır. 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe giren ve Türkiye açısından bağlayıcılık kazanan OPCAT'in 1'inci maddesine göre Protokolün amacı: *“Bağımsız uluslararası ve ulusal organların, işkence ve diğer zalimane, gayriinsani veya küçültücü muamele veya cezayı önlemek için, kişilerin özgürlüklerinden mahrum bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretlerde bulunacağı bir sistem kurmaktır.”*

3. 6701 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinin 1'inci fıkrasının (1) bendi uyarınca OPCAT hükümleri çerçevesinde Ulusal Önleme Mekanizması (UÖM) olarak görev yapmak TİHEK'in görevleri arasında yer almaktadır. Kanun'un 2'nci maddesinin 1'inci fıkrasının (k) bendine göre UÖM; *“İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı yerlere düzenli ziyaretler yapmak üzere oluşturulan sistemi”* ifade etmektedir.

4. Kişilerin özgürlüğünden yoksun bırakıldığı yerlerden biri olan transit geçiş merkezleri, dayanağını 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK)'dan almaktadır. YUKK'un 7'nci maddesine göre; *“(1) Aşağıdaki yabancılar, kabul edilemeyen yolcu kapsamına alınır ve Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyerek geri çevrilir: a) Pasaportu, pasaport yerine geçen belgesi, vizesi veya ikamet ya da çalışma izni olmayanlar ile bu belgeleri veya izinleri hileli yollarla edindiği veya sahte olduğu anlaşılanlar, b) Vize, vize muafiyeti veya ikamet izin süresinin bitiminden itibaren en az altmış gün süreli pasaport veya pasaport yerine geçen belgesi olmayanlar, c) 15 inci maddenin ikinci fıkrası saklı kalmak kaydıyla, vize muafiyeti kapsamında olsalar dahi, 15 inci maddenin birinci fıkrasında sayılan yabancılar. (2) Bu maddeyle ilgili olarak yapılan işlemler, geri çevrilen yabancılara tebliğ edilir. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde*

*nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülükleri de yer alır. (3) Bu madde kapsamındaki yabancılar, işlemleri sonuçlanıncaya kadar sınır kapılarında kendileri için belirlenen alanlarda bekletilir.”*

5. 6701 sayılı Kanun’un 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde, TİHEK’in özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin bulundukları yerlere haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirmek görevi ve yetkisini haiz olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda havalimanlarında kabul edilemeyen yolcuların (INAD)<sup>1</sup> tutulduğu kabul edilemeyen yolcu bekleme alanlarına ziyaret düzenlemek TİHEK’in görev ve yetki alanı kapsamındadır.

6. Anılan görevin icrası kapsamında, 12/5/2026 tarihinde Antalya Havalimanı Kabul Edilemeyen Yolcu Bekleme Alanına<sup>2</sup> habersiz bir takip ziyareti gerçekleştirilmiştir. Ziyaret Heyetinde Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulu Üyesi ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzmanları ... ve ..., İnsan Hakları ve Eşitlik Uzman Yardımcısı ... ile Psikolog ... ve Kurumumuzun talebi üzerine Antalya Valiliği tarafından görevlendirilen Hekim ... yer almıştır.

7. Ziyaret, Antalya Havalimanı Mülki İdare Amiri, Havalimanında görev yapan İl Emniyet Müdürlüğü personeli ve Göç İdaresi Başkanlığı Grup Yetkilileriyle yapılan ön görüşmeyle başlamıştır. Görüşmede, TİHEK’in UÖM kapsamındaki görev ve yetkileri, ziyaretin amacı ve yöntemi hakkında bilgilendirme yapılmış, İdareden Merkezin işleyişi, mevcut durumu, personel ve kabul edilemeyen yolcular ile uluslararası koruma başvurusunda bulunan yolcular hakkında genel bilgiler alınmıştır. Görüşmenin ardından kabul edilemeyen ve uluslararası koruma başvurusunda bulunan yolcuların Merkezde tutulma süreleri boyunca kaldıkları kadın ve erkek yolcu bekleme odaları yerinde incelenmiş, görevli personelle görüşülerek ilgili kayıt ve dosyalar kontrol edilmiştir. Ziyaret sırasında Merkezde tutulmakta olan kabul edilemeyen ve uluslararası koruma başvurusunda bulunan yolcularla görüşülmüş, yolculara TİHEK ve UÖM görevi hakkında genel bilgiler verilerek ziyaretin amacı, kapsamı, kişisel verilerin gizliliğine ilişkin gerekli detaylar ve ziyaret neticesinde bir rapor hazırlanacağı açıklanarak görevli personel bulunmaksızın özel görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Tüm görüşmelerin ardından Merkez İdaresi ile kapanış toplantısı yapılmış; ziyaret sonrası hazırlanacak raporun Merkez İdaresi ve diğer ilgili makamlar ile paylaşarak tavsiyelerin

<sup>1</sup> 7/5/2015 tarihli ve 29525 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Hava Yolu Taşıyıcılarının Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik’in 41’inci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre: “Kabul edilmeyen yolcu; ülkeye giriş yapabilmek veya ülkeden transit geçebilmek için sınır kapılarına gelen ancak mevzuatta aranan koşulları taşımadığından ülkeye girişine ya da ülkeden transit geçişine izin verilmeyen kişiyi ifade eder.”

<sup>2</sup> Bundan sonra kısaca Merkez olarak ifade edilecektir.

Kurumumuz tarafından takip edileceği ve takip ziyareti yapılabileceği bilgisi verilmiş; ilgili bilgi ve belgeler alınarak ziyaret tamamlanmıştır.

**8.** Bu rapor, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurulunun 24/12/2025 tarihli ve 2025/906 Kurul kararı ile Başkanlık Makamının 30/4/2026 tarihli ve 64727 sayılı oluruna istinaden Antalya Havalimanı Kabul Edilemeyen Yolcu Bekleme Alanına 12/5/2026 tarihinde gerçekleştirilen takip ziyareti neticesinde edinilen tespit, gözlem ve şikâyetlerin ulusal ve uluslararası normlar bağlamında değerlendirilmesini ihtiva etmektedir.

## **I. TESPİT, GÖZLEM VE GÖRÜŞMELER**

**9.** Merkezde, dış hatlara ait 2 terminal bulunmakta olup her 2 terminal binasında toplam 7 adet kabul edilemeyen yolcu bekleme odası bulunmaktadır. Terminal-2 “Yeni” Gelen Yolcu Alanı 12 Nisan 2025 tarihinde faaliyete geçmiştir.

**10.** Kabul edilemeyen yolcu olarak değerlendirilen yolcunun, ulaşımını sağladığı havayolu şirketi ile anlaşmalı olan yer hizmeti sunan kuruluşlar, bu yolcunun tutulma koşullarından sorumludur ve tutulma süresi boyunca gerekli hizmeti sağlamakla mükelleftir. Bu hususta kolluk personelinin bir sorumluluğu bulunmamaktadır.<sup>3</sup>

**11.** Havalimanında bulunan Pasaport Kontrol Noktalarında geçerli bir seyahat belgesine sahip olmama, hakkında Türkiye’ye giriş yasağı bulunması, pasaport süresinin yetersiz olması gibi ülkeye kabul edilmeme nedenlerinden herhangi birinin tespit edilmesi halinde gelen yolcu, görevli polis memuru tarafından Havalimanı Çalışma Grup Başkanlığına yönlendirilmekte, burada ülkeye neden kabul edilemeyeceği ile bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülükleri kendisine tebliğ edildikten sonra parmak izi kaydı alınarak kimlik bilgileri, geldiği ülke ve taşıyıcı hava yolu firması belirlenmektedir. Bu aşamada Kabul Edilemeyen Yolcu Formu ve Bilgi Formu düzenlenerek bir nüshası yolcuya verilmektedir.

**12.** Kabul Edilemeyen Yolcu Bilgi Formunun sistem üzerinde Romence, İngilizce, Arapça, Rusça, Urduca, Gürcüce, Peştunca, Fransızca, Farsça, Bulgarca ve Almanca olmak üzere 11 dilde hazırlanabildiği görülmüştür. Rusça, Almanca ve İngilizce dillerinde hazırlanan örnekler incelenmiştir.

---

<sup>3</sup> 9/12/2025 tarihli ve 33102 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Havalimanları/Havaalanları Yer Hizmetleri Yönetmeliği’nin “Sorumluluk” başlıklı 6’ncı maddesinin birinci fıkrası şöyledir: “Bu Yönetmelikte yer alan hükümleri yerine getirmekten havalimanı/havaalanı işletmecileri, yer hizmetleri kuruluşları ile hava taşıyıcıları sorumludur.”.

**13.** İlgili mevzuata<sup>4</sup> göre kabul edilemeyen yolcuların geri götürülmesinden taşıyıcı havayolu firması sorumludur. İdare tarafından, yolcunun taşıyıcı hava yolu firmasının belirlenmesinin ardından, dönüş uçağının bulunması hâlinde biletinin ilgili firma tarafından temin edildiği ve yolcunun Kabul Edilemeyen Yolcu Salonuna alınmaksızın yer hizmetleri birimine teslim edilerek geri gönderildiği bilgisi verilmiştir. Konaklaması gereken ya da uluslararası koruma başvurusunda bulunan kabul edilemeyen yolcuların ise üst ve eşya araması yapılarak durumun tutanak altına alındığı ve eşyalarının emanete alındığı ifade edilmiştir. Üst araması işleminin, yabancıнын cinsiyeti dikkate alınarak kadın veya erkek güvenlik görevlilerince yapıldığı, arama işlemlerinin ardından yolcunun salonda yer alan ilgili odalara yerleştirildiği bilgisi alınmıştır.

**14.** Görüşme yapılan yolcular tarafından, üst aramalarının cinsiyetleri dikkate alınarak kadın veya erkek güvenlik görevlilerince gerçekleştirildiği, eşyalarının tutanak altına alınarak emanete alındığı ve sonrasında odalara yerleştirildikleri ifade edilmiştir. Ziyaret Heyeti tarafından güvenlik kamerası görüntülerinin incelenmesi sonucunda, İdare ve görüşme yapılan yolcular tarafından aktarılan hususlar teyit edilmiştir.

**15.** Gelen yolcular arasında refakatsiz çocuk bulunması halinde bu çocukların Kabul Edilmeyen Yolcu Bekleme Salonuna alınmadığı, ülkeye girişlerinin yapıldığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bilgi verildiği ve Bakanlığa bağlı kurumlarda işlemlerine devam edildiği öğrenilmiştir.

**16.** Aile olarak gelenlerin Merkezde yer olması durumunda aynı odada kalmasına dikkat edildiği bilgisi alınmıştır.

**17.** Ziyaret tarihinde Merkezde kabul edilemeyen 6 yolcu bulunmaktadır.

**18.** Terminal-1 Gelen Yolcu Alanında 22 metrekarelik, içerisinde tuvalet ve banyosu olan 2 adet 4 kişilik oda bulunmaktadır. Terminal-2 “Eski” Gelen Yolcu Alanında 30 metrekarelik, içerisinde tuvalet ve banyosu olan 3 adet 4 kişilik oda bulunmaktadır. Terminal-2 “Yeni” Gelen Yolcu Alanında; 30 metrekare büyüklüğünde, içerisinde engelli tuvaleti ve banyosu bulunan 2 adet 4 kişilik oda bulunmaktadır.

**19.** Merkezdeki odalarda 2 adet ranza, 1 adet çekyat, 1 adet plastik masa, 2 adet sandalye ve 1 adet elektrikli ısıtıcı olduğu görülmüştür. Her yatakta nevresim takımı, battaniye ve yastık olduğu görülmüştür. Odalarda bulunan eşyaların iyi durumda ve temiz olduğu

---

<sup>4</sup> Hava Yolu Taşıyıcılarının Yükümlülüklerine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik madde 5/2/b: “Taşıyıcılar, kabul edilmeyen yolcuların geri götürülmesinden, gönderilene kadar beslenme, konaklama ve sağlık giderlerinin karşılanmasından sorumludur.”

anlaşılmıştır. Görüşme yapılan yolcular kendilerine temiz nevresim, battaniye ve yastık verildiğini ifade etmiştir.

**20.** Yeni yapılan odalarda nevresim takımı, yastık ve battaniyenin temiz ve katlı halde yatakların üzerinde olduğu ve yeni yolcu geldiğinde kullanıma hazır halde bulundurulduğu görülmüştür. Diğer odalarda ise kullanılan nevresim takımı, yastık ve battaniyenin yolcuların çıkışı sonrası yıkanıp kurutularak serildiği görülmüş olup temiz eşyaların katlı bir şekilde kullanıma hazır bekletilmesinin daha uygun olacağı değerlendirilmiştir.

**21.** Her 2 terminalde de odalarda pencere bulunmamakta, odalar doğal ışık almamaktadır.

**22.** İdare ve görüşülen yolculardan odalardaki yapay aydınlatmanın gece ve gündüz sürekli açık tutulduğu bilgisi alınmıştır. Görüşülen yolcular tarafından, yapay aydınlatmanın gece saatlerinde de açık tutulmasının uyumalarını güçleştirdiği ve bu durumdan olumsuz etkilendikleri ifade edilmiştir.

**23.** Merkezde havalandırma ve ısıtma, merkezi sistem aracılığıyla sağlanmaktadır. Odalarda kontrol paneli olmasına rağmen çalışmadığı, ısıtma ve soğutmanın merkezden sağlandığı bilgisi alınmıştır.

**24.** Bazı odalarda yer alan havalandırma kapaklarının düştüğü, bazılarının ise yüksek sesle çalıştığı gözlemlenmiştir. Aralıksız havalandırma sesi sebebiyle bu odalarda dinlenmenin mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.

**25.** Merkezdeki odalarda sigara içilmemekte, Merkezde ayrı bir sigara içme alanı bulunmamaktadır. Yolcularla yapılan görüşmelerde sigara alanı talepleri dile getirilmiştir. Merkez İdaresi de yazışmalar yaptıklarını ancak mevzuata uygun olabilecek bir sigara içme alanının bulunmaması sebebiyle taleplerinin reddedildiğini ifade etmiştir.

**26.** Odalardaki tuvalet ve banyoların temiz olduğu gözlense de yoğun bir tuvalet kokusu olduğu anlaşılmıştır. Banyo alanında havalandırma bulunmamaktadır. Odalarda yer alan tuvalet ve banyo alanlarında sıvı sabun ile tuvalet kâğıdı bulunmasına karşın, şampuan ve havlu temin edilmediği tespit edilmiştir.

**27.** Terminal-2 “Yeni” Gelen Yolcu Alanında bulunan tuvalet/banyo alanında alafranga tuvalet ve tutunma barı bulunduğu görülmüş, bu alanın engelli yolcuların kullanımına uygun olduğu değerlendirilmiştir. İdare tarafından engelli yolcu olması durumunda bu odalara alındığı ifade edilmiştir.

**28.** Merkezde yer alan tuvalet ve banyolarda 24 saat sıcak suya erişimin bulunduğu bilgisi edinilmiştir. Yapılan incelemede sıcak suyun kısa süre içerisinde aktığı görülmüş olup yolculardan da konuya dair bir şikâyet edinilmemiştir.

**29.** Merkezde kişilerin üzerinden çıkan eşyaların kontrol edilip üstüne kişilerin bilgileri yazılarak komodin çekmecesine konulduğu görülmüştür. Kişiler valizlerini odalarında yerde saklamaktadırlar. Terminal-2 “Yeni” Gelen Yolcu Alanındaki odalarda bulunan gömme dolapların valiz konacak büyüklükte olduğu gözlemlenmiştir.

**30.** Salonlarda yer alan oda ve koridorların bakım ve temizliğinin görevli personel tarafından günlük olarak yapıldığı öğrenilmiştir. Ziyaret esnasında odaların genel olarak temiz olduğu görülmüştür. Görüşme yapılan yolcular tarafından her gün temizlik yapıldığı ifade edilmiştir.

**31.** Kabul Edilemeyen Yolcu bekleme alanlarında yapılan incelemelerde ve burada tutulan yolcularla yapılan görüşmelerde, yolcuların hazır yemek ağırlıklı beslendikleri öğrenilmiştir. Sabah sandviç ve meyve suyu, öğlen ve akşam ise hamburger, patates kızartması ve meşrubat verildiği bilgisi alınmıştır. Her ne kadar yolcular tarafından bir şikâyet gelmemişse de kişilerin uzun bir süre boyunca bekleme alanında kalınabileceği göz önünde bulundurularak sağlık açısından sürdürülebilir bir menü planlamasının yapılması gerektiği değerlendirilmiştir. Yolcuların içme su ihtiyaçlarının taşıyıcı havayolu firması tarafından temin edilen ambalajlı sular aracılığıyla karşılandığı bilgisi edinilmiştir.

**32.** Özel beslenme ihtiyacı olan yolcuların talepte bulunması halinde taleplerinin havayolu firmasına iletildiği bilgisi alınmıştır. İdare tarafından, firmanın genellikle talepleri karşıladığı ancak karşılanmaması durumunda tutanak altına alındığı bilgisi alınmıştır. Görüşme yapılan yolcular özel bir beslenme ihtiyaçlarının olmadığını ifade etmişlerdir.

**33.** Kabul edilemeyen yolcu bekleme salonlarının bulunduğu gelen yolcu katında market/kantin bulunmadığından, yolcuların alışveriş yapma imkanlarının olmadığı bilgisi alınmıştır.

**34.** Odaların bulunduğu koridorlarda basit tıbbi müdahale malzemelerini içeren ecza dolaplarının yer aldığı görülmüştür.

**35.** Acil tıbbî müdahale gereken durumlarda yolcuya ilk müdahalenin, Havalimanı içinde yer alan sağlık ofisi doktorları tarafından yapıldığı, yolcunun hastaneye götürülmesi gerekirse polis memuru eşliğinde tedavisi yapılmak üzere hastaneye sevkinin sağlandığı, yolcuların ilaç kullanmaları gerektiğinde ise ilacın doktor talimatına göre güvenlik görevlisi nezaretinde verildiği belirtilmiştir.

**36.** Yanında ilaç bulunduran yolcuların giriş sırasında detaylı bir şekilde üst ve eşya aramalarının yapıldığı, intihar vb. olayların önlenmesi için ilaçların alınıp saati geldiği zaman kendilerine verildiği öğrenilmiştir. Görüşme yapılan yolcular tarafından ilaçlarının verildiği ifade edilmiştir.

**37.** Merkezde, ikisi Rusça, biri ise İngilizce olmak üzere toplam üç tercümanın hizmet verdiği öğrenilmiştir. Ancak ziyaret tarihinde Alman yolcular da olduğu ve iletişim sorunu yaşandığı anlaşılmıştır. Dil sorunu yaşanmaması için farklı dilde tercümanların bulundurulması ya da Merkezde çeviri cihazı bulundurulmasının faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

**38.** İdare tarafından yolculara, anladıkları dilde bilgilendirici formlar verildiği ve kolluk görevlileri tarafından da yolculara tutulma ve ülkeye alınmama nedenlerinin detaylı bir şekilde açıklandığı bilgisi verilmiştir. İncelenen kabul edilemeyen yolcu formlarında Türkiye'ye girişe neden izin verilmediği, karara karşı itiraz yolları, havalimanı kabul edilemeyen yolcu salonunda kaldığı süre boyunca haklarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. Bununla beraber kişilerin geri dönüş yapacağı uçuş bilgilerinin kendileriyle görüşme yapılarak belirlenmesi ve gelişmeler hakkında düzenli bilgi verilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

**39.** *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

**40.** *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

**41.** *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

**42.** *Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tespitler muhatap kuruma iletilmiştir.*

**43.** Ziyaret Heyeti tarafından farklı tarihlere ait geçmişe dönük güvenlik kamerası kayıtları incelenmiş, işkence ve kötü muameleye dair herhangi bir bulguya rastlanmamıştır.

**44.** Merkezde yangın alarm sistemi bulunduğu öğrenilmiştir. Merkez koridorlarında bulunan yangın dolabının içinde bulunan yangın söndürme tüpünün son kullanma tarihinin 6/2027 olduğu görülmüştür.

**45.** Merkezde tutulan yolcuların güvenlik gerekçesiyle açık havaya çıkmalarına izin verilmediği ancak kolluk kuvvetlerinin gözetiminde zaman zaman koridorda dolaşmalarına izin verildiği öğrenilmiştir. İlk uçakla dönüşü mümkün olmayan yolcular hakkında Göç İdaresi Başkanlığına bilgi verildiği öğrenilmiştir. İdare tarafından Merkezde bir yolcunun uzun süre

tutulmasının kişinin fiziki ve mental sağlığı açısından risk oluşturabildiği, bu nedenle tutulan yolculara ilişkin işlemlerin olabildiğince hızlı bir şekilde sonlandırılmaya çalışıldığı belirtilmiştir.

**46.** Yolcuların kişisel cep telefonlarını yanlarında tutabildikleri görülmüştür. Bekleme alanlarında internet bağlantısı bulunmadığı anlaşılmıştır. Yolcuların da kişisel cihazlarıyla internete bağlanmalarının her durumda mümkün olmayabileceği değerlendirildiğinde yer hizmetleri sağlayan kuruluşlar tarafından bu alanda kullanılabilmesi amacıyla internet hizmetinin sağlanmasının yolcular için faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

**47.** Yolcuların istedikleri zaman konsolosluk yetkilileri ve avukatları ile iletişim kurabildikleri belirtilmiştir. Talep halinde avukatların Merkeze gelerek görüşme yapabilme imkanlarının bulunduğu öğrenilmiştir.

**48.** Yolcuların dilek ve şikayetlerini güvenlik personeline veya Göç İdaresi personeline iletebildikleri, taleplerin hemen yerine getirilmeye çalışıldığı ifade edilmiştir. Görüşme yapılan yolcular tarafından talepleriyle ilgilenildiği ifade edilmiştir.

**49.** İdare, Merkezin İl Göç İdaresi Müdürlüğü tarafından devralındığı 2024 yılından itibaren işkence ve kötü muamele konusunda herhangi bir şikâyet alınmadığı bilgisini paylaşmıştır.

**50.** Merkezde toplam 44 personelin görev yaptığı öğrenilmiştir. Merkezde her vardiyada 1 vardiya sorumlusunun bulunduğu, 12/36 saat çalışma sistemiyle polislerin görev yaptığı ve her vardiyada 8 personelin bulunduğu bilgisi alınmıştır.

**51.** Görüşme yapılan yolcular personelin tutum ve davranışlarından memnun olduklarını dile getirmiştir.

**52.** Personeler hizmet içi eğitim kapsamında insan hakları, hassas gruplara mensup bireylerle iletişim ve yaklaşım ile BM İşkence ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı, Aşağılayıcı Muamele veya Cezaların Etkili Biçimde Soruşturulması ve Belgelendirilmesi İçin El Kılavuzu (İstanbul Protokolü) dâhil olmak üzere işkence ve kötü muameleyi inceleme ve belgelendirme eğitimleri verildiği öğrenilmiştir.

## **II. DEĞERLENDİRME VE TAVSİYELER**

## A. Değerlendirme

53. TİHEK'in UÖM kapsamında yürüttüğü faaliyetlerinin temeli ziyaret edilen kurumlarla pozitif yönde geliştirilecek iletişim doğrultusunda iş birliği esasına dayanmaktadır. Merkez tarafından, Ziyaret Heyetinin bütün bölümlere bekletilmeksizin erişimi sağlanmış ve gerekli bilgi ve belgelere erişim vakitlice sağlanmıştır. Bu çerçevede hem Merkez İdaresi hem de Merkez personelinin ziyaret esnasında gösterdiği iş birliğine açık tutumları Ziyaret Heyeti tarafından memnuniyetle karşılanmıştır.

## B. Önceki Ziyarete Verilen Tavsiyelerin Takibi Bağlamında Tespit ve Gözlemler

54. TİHEK tarafından 15/3/2023 tarihinde Antalya Havalimanı Kabul Edilemeyen Yolcu Bekleme Alanına bir ziyaret düzenlenmiştir. Ziyarete ilişkin gözlem ve tavsiyeler 2024/6 sayılı Rapor ile kamuoyuna duyurulmuştur. Kuruma daha önce verilen tavsiyelerin yerine getirilmesine ilişkin gözlem ve tavsiyeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

| TAVSİYELER                                                                                                    | TAVSİYE<br>VERİLEN<br>KURUM VE<br>YERİNE<br>GETİRİLME | AÇIKLAMA                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| Kabul edilemeyen yolcu bekleme alanlarındaki çekyatların temizliğinin düzenli bir şekilde gerçekleştirilmesi, | Yer Hizmeti<br>Sağlayan<br>Kuruluşlar                 | Kabul edilemeyen yolcu bekleme alanlarındaki çekyatların temiz olduğu görülmüştür. |
|                                                                                                               | <i>Yerine Getirildi</i>                               |                                                                                    |
| Kabul edilemeyen yolcular için sağlıklı ve besin değerleri bakımından dengeli menülerin hazırlanması,         | Yer Hizmeti<br>Sağlayan<br>Kuruluşlar                 | Yolcular için her gün aynı menünün sunulduğu öğrenilmiştir. İncelenen              |

|                                                                                                    |                                 |                                                                                                                                      |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                                                                    | <i>Yerine<br/>Getirilmedi</i>   | belgelerden sabah sandviç ve meyve suyu, öğle ve akşam yemeklerinde hamburger, patates kızartması ve meşrubat verildiği görülmüştür. |
| Bekleme alanlarında kabul edilemeyen yolcuların kullanımı için internet hizmetinin tesis edilmesi, | Yer Hizmeti Sağlayan Kuruluşlar | Yolcuların kullanımına açık internet erişimi bulunmamaktadır.                                                                        |
|                                                                                                    | <i>Yerine<br/>Getirilmedi</i>   |                                                                                                                                      |
| Bir Rusça tercümanın havalimanında istihdam edilmesi,                                              | Göç İdaresi Başkanlığı          | 2 Rusça tercümanın istihdam edildiği anlaşılmıştır.                                                                                  |
|                                                                                                    | <i>Yerine Getirildi</i>         |                                                                                                                                      |

## C. Tavsiyeler

### 1. Antalya Havalimanı Çalışma Grup Başkanlığına Yönelik Tavsiyeler

55. Odaların her kullanım sonrası temizlenerek yastık, nevresim takımı ve battaniyenin yeni yolcunun kullanımına hazır, katlı bir şekilde bulundurulması,

56. Yolcuların banyo ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla temiz havlu, şampuan vb. eşyaların hazır bulundurulması,<sup>5</sup>

<sup>5</sup> “Uzun süreli alıkonulan kişiler gerektiğinde temiz ve düzgün şartlarda doğal ihtiyaçlarını karşılayabilmeli ve uygun yıkanma imkânlarına sahip olmalıdır.” Avrupa İşkencenin Önlenmesi Komitesi, AİÖK Standartları, Avrupa Konseyi, s. 8.

57. Uzun süre kalan yolcuların bulunduğu koşullar değerlendirildiğinde alanın temiz hava ve gün ışığı imkânlarına sahip başka bir alana taşınmasının değerlendirilmesi<sup>6</sup> ya da yolcuların açık ve temiz havaya erişebilecekleri bir alana çıkabilmelerinin sağlanması,<sup>7</sup>

58. Bekleme Salonunda kalacak yolcuların hakları ve yükümlülükleri konusunda bilgilendirilmesi amacıyla broşür, kitapçık gibi belgelerin hazırlanması ve hazırlanan belgelerin Bekleme Salonu girişine konulacak panolara asılması, hususları tavsiye edilmektedir.

## 2. Yer Hizmeti Sağlayan Kuruluşlara Yönelik Tavsiyeler

59. Odalarda yer alan yapay aydınlatmanın gece kapalı tutulması, mümkünse kişilerin kendilerinin kontrol edebilmelerinin sağlanması,

60. Isıtma ve soğutma ayarlamasının kontrol panelinden sağlanabilmesi,

61. Odalarda yer alan kırık havalandırma kapaklarının tamir edilmesi,

62. Yüksek sesle çalışan havalandırma cihazlarının tamir edilmesi,

63. Sigara içen kişiler için uygun bir alan oluşturulması,

64. Kabul edilemeyen yolcular için sağlıklı ve besin değerleri bakımından dengeli menülerin hazırlanması **tekiden,**

65. Bekleme alanlarında kabul edilemeyen yolcuların kullanımı için internet hizmetinin tesis edilmesi **tekiden,**

---

<sup>6</sup> Terminal İşletmeciliği Uygulama Esasları Talimatı'nın 25'inci maddesine göre; "Sınır dışı edilen yolcular ve kabul edilemez yolcularla ilgili işlemler Havalimanı Emniyet Şube Müdürlüğü tarafından yapılır. Yolcular havayolu şirketleri ya da anlaşmalı oldukları yer hizmet kuruluşları tarafından takip edilir. Terminal işletmecisi, bu tür yolcular için gerekli malzemeler (yatak, battaniye vb.) ile donatılmış ıslak hacmi olan yeterli mekânı temin eder. Söz konusu yolcuların belirlenen mekânlarda beklemeleri sırasında yeme-içme ihtiyaçları ilgili havayolu ve/veya terminal işletmecisi tarafından aralarındaki anlaşmaya bağlı olarak, haberleşme ihtiyacı ise terminal işletmecisi tarafından karşılanır. Terminalde bekleme süresi boyunca bu yolculara terminal güvenlik görevlileri refakat eder."

<sup>7</sup> AİÖK'nin tavsiyesine göre "Polis nezaretinde 24 saat veya daha uzun kalan kişilere, mümkünse her gün açık havada egzersiz yapma imkânı verilmelidir." Bekleme Salonunda pencere bulunmadığı, kabul edilemeyen yolcuların hava almak için sadece Bekleme Salonundaki koridora çıkabildikleri ve bu koridorun da doğal ışık almadığı görülmüştür. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarında yabancıların özgürlüklerinden yoksun bırakılmasına karar verilmesi durumunda tutulma koşullarının insan onuruna saygı ile uyumlu olmasının sağlanması gerekliliğini vurgulamıştır. Ayrıca AİHM tarafından kabul edilemeyen yolcu bekleme alanlarının doğası gereği geçiş bölgesi olması, kısa süreli kullanılmak üzere tasarlanması, temiz hava veya fiziksel egzersiz için açık alan olmaması, dış dünya ile iletişiminin bulunmaması sebebi ile uzun süreli tutulmalara uygun olmadığı değerlendirmiştir. Mahkeme Riad ve Idiab kararında başvuruların 10 günden fazla kabul edilemeyen yolcu bekleme alanında tutulmasının onları psikolojik baskı altına aldığını, insan onurunu zedelediğini değerlendirmiş başvurulara günde sadece 3 öğün yemek verilmesinin bu durumu değiştirmedikini belirtmiş, ayrıca tutulma koşullarının başvuruları kendi istekleri ile ülkeyi terk etmek mecburiyetinde bıraktığını tespit etmiştir. Bu halde başvuruların öngörülemez bir süre ile kabul edilemeyen yolcu bekleme alanında tutulmasını insanlık dışı ve aşağılayıcı muamele teşkil ettiğine karar vermiştir.

tavsiye edilmektedir.

### **3. Antalya Havalimanı Mülki İdare Amirliğine Yönelik Tavsiye**

*66. Güvenlik kameraları ile ilgili incelemeler yapılmış olup tavsiyeler muhatap kuruma iletilmiştir.*

### **4. Göç İdaresi Başkanlığına Yönelik Tavsiye**

67. Havalimanına gelen yolcu profili göz önünde bulundurularak havalimanına farklı dillerde görev yapan tercüman istihdam edilmesi ya da çeviri cihazlarının temin edilmesi hususu tavsiye edilmektedir.